

Til: MN- fakultetsstyret

Sakstype: Drøftingssak
Saksnr.: 7/18
Møtedato: 19. mars 2018
Notatdato: 8. mars 2018
Saksbehandler: Kristine Jøssang

Sakstittel:
Etter og videreutdanning ved MN fakultetet

De viktigste problemstillingene:

Etter- og videreutdanning (EVU) er prioritert både i UiOs «Strategi 2020» og i MN fakultetets Visjon 2020. MN fakultetet tilbyr i dag EVU innen flere områder (se vedlegg).

Politiske signaler indikerer at EVU blir et viktig område i årene fremover. Gjennom Stortingsmeldinga *Lærelyst – tidlig innsats og kvalitet i skolen* (Meld. St. 21 (2016–2017)) blir det nå også innført en ny modell for kompetanseutvikling i skolen. Her er det kommuner og fylkeskommuner som skal stå for gjennomføringen av tiltak, i samarbeid med universiteter og høyskoler mens nasjonale myndigheter skal ha en tydelig rolle som pådriver og tilrettelegger. Finansieringen av tiltakene skal gå gjennom kommuner og fylkeskommuner.

Ved UiO vil UV-fakultetet ha en koordinere rolle i universitetets posisjonering mot den nye desentraliserte kompetanseutviklingsordningen. Fakultetet ser for seg at den desentraliserte ordningen vil skape mange nye muligheter for våre fagmiljøer. Basert på de politiske signalene og bevilgningene som ligger i den nye modellen planlegger MN nå, i samarbeid med UV fakultetet, en større satsning.

Fakultetsledelsen ønsker å utarbeide en policy for fakultetets videre satsning på dette området og inviterer nå styret til en første diskusjon.

Studiedekanen vil gi en presentasjon på møtet.

Vedlegg:

MN fakultetets aktiviteter innen etter og videreutdanning (EVU) pr. 1. mars 2018 og policy for videre satsninger

MN fakultetets aktiviteter innen etter og videreutdanning (EVU) pr. 1. mars 2018 og policy for videre satsninger

Etter og videreutdanning er omtalt i Strategi 2020: «UiO skal være en synlig, fleksibel og profesjonell tilbyder av forsknings- og profesjonsbasert etter og videreutdanning» og i Visjon 2020: «MN-fakultetet vil ta et særlig ansvar for de deler av offentlig virksomhet der vår kompetanse er sentral». I MN fakultetets Skolestrategi 2015-2020 er EVU et av fire hovedområder og sier «MN skal være en profesjonell tilbyder av etter- og videreutdanning i realfagene, og bidra til å gi lærerne faglig trygghet og styrke dem i deres fagdidaktiske kompetanse».

MN fakultetet har i dag EVU tilbud på følgende områder:

- **Farmasi** - Farmasøytisk institutt har flere tilbud til farmasøytter som ønsker å etter eller videreutdanne seg.
  - Erfaringsbasert mastergrad i klinisk farmasi – mastergraden skal tilføre farmasøytter spisskompetanse i klinisk farmasi og bidra til å kvalitetssikre legemiddelbruk og færre legemiddelrelaterte problemer i samhandling med annet helsepersonell og pasient.
  - 6 emner innen klinisk farmasi (ytteligere 1 emne vil bli opprettet i 2018 og det planlegges å øke antall emner ytterligere slik at instituttet har totalt 8-9 emner på området) - emnene er på 10 studiepoeng og krever Cand.pharm./master i farmasi eller reseptar/bachelor i farmasi og minst 2 års relevant yrkeserfaring.
  - Diabetes og metabolsk syndrom – emnet er på 10 studiepoeng og er rettet mot farmasøytter med bachelor eller master i farmasi.
  - Nettkurs i farmakognosi – emnet er på 5 studiepoeng og krever Cand.pharm./master i farmasi eller reseptar/bachelor i farmasi og minst 2 års relevant yrkeserfaring.
- **Master i IT og ledelse** - programmet gir studenter med lang erfaring og teknisk bakgrunn innen informatikk videreutdanning for å kvalifisere til lederroller innen IT: prosjektledere, avdelingsledere, løsningsarkitekter, IT rådgivere og IT direktører. Programmet gir også studentene oppdatert kunnskap innen IT-arkitektur, IT-styring og kravhåndtering. Programmet er rettet mot informatikere i både privat og offentlig sektor og har siden det ble etablert i 2011 hatt i overkant av 1000 studenter totalt og i overkant av 30 studenter har avlagt mastergrad i programmet.
- **EVU rettet mot lærere i grunnskolen og videregående skole** – MN fakultetets didaktiske miljøer ved instituttene gir flere EVU tilbud rettet mot lærere i skolen:
  - Naturfag 2 (30 studiepoeng) – tilbudet gis inn i Utdanningsdirektoratets satsning Kompetanse for kvalitet (KFK) og er rettet mot lærere som underviser i naturfag på ungdomstrinnet eller første året i videregående skole. Emnene i tilbudet er et samarbeid mellom Institutt for biovitenskap, Fysisk institutt og Kjemisk institutt.
  - Kjemi på nettet 1,2,3 og 4 (0 studiepoeng) - nettbaserte kurs som er gratis og åpne for alle. Kurset er beregnet på lærere som underviser i naturfag, og som ønsker å styrke sin kompetanse i kjemidelen av faget. Det er ingen krav til forkunnskaper.
  - KJM0100V - Grunnleggende kjemi i naturfag (10 studiepoeng) - emnet er rettet mot lærere som underviser naturfag i grunnskolen eller videregående skole og er tilpasset læreplanen for naturfag i grunnskolen 1. - 10. årstrinn og VGS. Emnet forutsetter at studentene har fullført og godkjent nettkursene Kjemi på nettet 1 og 2.
  - KJM0200V - Organisk kjemi i naturfag (10 studiepoeng) - emnet er rettet mot lærere som underviser naturfag i grunnskolen eller videregående skole og er tilpasset læreplanen for naturfag i grunnskolen 1. - 10. årstrinn og VGS. Emnet forutsetter at studentene har fullført og godkjent nettkursene Kjemi på nettet 3 og 4.

- Geofag - videreutdanning for lærere (60 studiepoeng) - målgruppen er lærere i videregående skole som underviser, eller skal undervise i programfaget geofag og går over fire år. Tilbudet gis av Institutt for geofag i samarbeid med Naturfagsenteret.
- Etterutdanning i fysikk programfag (0 studiepoeng) – kurset er rettet mot lærere som underviser fysikk programfag i videregående skole
- Etterutdanning, "Fysikk i naturfaget 8-11" (0 studiepoeng) - kurset er rettet mot lærere som underviser naturfag på ungdomstrinn eller i VG1 og tar for seg fysikk-temaene på læreplanen.
- Biologi - etterutdanning i programfag (0 studiepoeng) – Kurs i ulike emner innen programfagene Biologi 1 og Biologi 2. Målgruppen er lærere i videregående skole som underviser, eller skal undervise i programfaget biologi.
- **Brukerkurs i strålevern** - I henhold til den norske strålevernsloven, og basert på internasjonal praksis og normer, må alle som arbeider med åpne radioaktive kilder (dvs. at man kan komme i direkte kontakt med radioaktivt materiale) ha en generell grunnopplæring i strålevern. Kurset ble opprinnelig laget for å dekke UiOs interne behov og er fremdeles først og fremst rettet mot UiO ansatte og studenter, men benyttes også i stor utstrekning av eksterne bedrifter og institusjoner. Kurset gis 3 ganger per år og har vært avholdt 53 ganger siden det ble opprettet på slutten av 90-tallet. Antall deltakere per kurs er mellom 10 og 20 personer, i snitt ca. 15 deltakere. Kurset vil i fremtiden inngå som en del av et nytt ordinært emne KJM5xxx (emnekode er enda ikke formelt avklart), på 5 studiepoeng som skal gi en grundig innføring i strålevern for MN studenter som arbeider med radioaktivitet eller som ønsker slik kunnskap som en del av sin utdanning. Det ordinære emnet planlegges å gis første gang H18. EVU kurset vil fortsette som et selvstendig 3-dagers tilbud for de som ønsker et mindre og mer kompakt kurs.
- **EVU i regi av Naturfagsenteret**
  - Naturfagdidaktikk for lærerutdannere – kurset gir innsikt i naturfagdidaktiske temaer som er spesielt relevante for lærerutdanning og skole og gir også veiledning i kvalitativ forskningsmetode. Kurset skal bidra til økt kompetanse for veiledning av masterstudenter i den femårige lærerutdanningen. Tilbudet startet opp i 2017 og går over over fire semestre. I dag har kurset 29 deltagere fra 12 ulike lærerutdanningsinstitusjoner. Flertallet av kursdeltagerne har doktorgrad fra en naturvitenskapelig disiplin, men mangler didaktisk og pedagogisk kompetanse.
  - Nøkler til naturfag - er etterutdanningskurs for lærere på barnetrinnet. Kurset skal gi deltagerne kunnskap om, og erfaring med, utforskende undervisning. Et annet mål er å modellere pedagogiske strategier og gi faglig påfyll innen tema fra kjemi, fysikk eller biologi. I løpet av en kursdag veksler deltagerne mellom å være i elevrollen, lærerrollen og studentrollen når de skaffer seg erfaring med utforskende undervisningsopplegg fra Naturfagsenteret. Kursdeltagerne skal gjennomføre de samme undervisningsoppleggene med egne elever mellom kursdagene.
  - Etterutdanning for vitensenteransatte - er et samarbeid mellom Naturfagsenteret, Private barnehagers Landsforening(PBL) og Vitensenterforeningen. Kurset gir deltagerne innsikt i barnehagedidaktikk og kjennskap til barnehagens hverdag og styringsdokumenter/Rammeplan videre kursenes deltagerene i naturfag og i hvordan de skal utarbeide kurstilbud til barnehagebarn med sammensatt aldersgruppe/små barn. En intensjon med kurset er å kunne lage tilbud til barnehagebarn på Vitensentrene og å bidra til kompetanseøkning av barnehageansatte. Tilbudet har 18 deltagere fra 9 vitensentre. Flertallet av kursdeltagerne har lærerutdanning og noen har en mastergrad fra en naturvitenskapelig disiplin.

MN fakultetet også er i dialog med DNB om utvikling av et EVU samarbeid innen IT-arkitektur - Architect Greenhouse. Architect Greenhouse planlegges som et erfaringsbasert program for videreutdanning av IT arkitekter. Nyansatte i DNB med mastergrad i informatikk får erfarne IT arkitekter som mentorer samtidig

som de deltar i en 3-årig videreutdanning ved MN fakultetet. Programmet planlegger å ta opp ca. 10 kandidater fra DNB i året, og utvikles som et åpent samarbeid som også kan omfatte andre aktører.

Politiske signaler tyder at EVU blir et viktig området i årene fremover og MN ønsker derfor å utarbeide en policy for fakultetets videre satsning på dette området.

Stortingsmelding 21 (<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-21-20162017/id2544344/sec8>) lanserte en ny modell for kompetanseutvikling i skolen der målet er at alle skoler, kommuner og fylkeskommuner, gjennom samarbeid med universiteter og høyskoler, skal ta ansvar for og ha handlingsrom til å drive kvalitetsutvikling lokalt.

For å styrke lokalt ansvar og lokalt eierskap til kompetanseutvikling skal fire prinsipper ligge til grunn for en ny modell:

1. Kommuner og fylkeskommuner har hovedansvaret for kvalitetsutvikling i skolen.
2. Kommuner og fylkeskommuner skal ha økt handlingsrom.
3. Det statlige virkemiddelapparatet skal være differensiert.
4. Kompetanseutvikling skal være forsknings- og kunnskapsbasert.

Det er universiteter og høyskoler som skal levere innholdet i kompetanseutviklingstiltakene som kommuner og skoler gjennomfører med bruk av statlige midler. Institusjonene må ha tett samarbeid med lokale skolemyndigheter og skolene for at innholdet i tiltakene skal være relevant der kompetanse skal brukes.

Basert på disse fire prinsippene vil departementet vil innføre en ny modell for kompetanseutvikling i skolen. Nasjonale myndigheter skal ha en tydelig rolle som pådriver og tilrettelegger, men det er kommuner og fylkeskommuner som skal stå for gjennomføringen av tiltak, i samarbeid med universiteter og høyskoler. Modellen består av tre ordninger:

- En desentralisert ordning - som skal bidra til at alle kommuner gjennomfører tiltak for kompetanseutvikling
- En oppfølgingsordning - som skal gi tilbud om statlig støtte og veiledning til kommunene ved behov
- En innovasjonsordning - som skal gi mer forskningsbasert kunnskap om skolen.

I statsbudsjettet for 2017 ble det bevilget om lag 200 mill. kroner til den nye modellen for kompetanseutvikling. I årene som kommer, skal midler fra nasjonale kompetansesatsinger som avsluttes, fases inn i modellen, fortrinnsvis den desentraliserte ordningen. Frem mot 2020 vil anslagsvis ytterligere 300–400 mill. kroner gjøres tilgjengelig på denne måten.

Ved UiO er det UV-fakultetet og Institutt for lærerutdanning og skoleforskning (ILS) som skal lede og koordinere arbeidet med desentralisert kompetanseutvikling (<https://www.uv.uio.no/om/aktuelt/aktuelle-saker/fakultet/2017/uv-koordinerer-ny-uio-satsing.html>). Det ble i januar 2018 opprettet en arbeidsgruppe og en operativ enhet ved ILS, disse skal koordinere arbeidet og være UiO sin kontaktflate ut mot kommunene og skolene. Det planlegges å opprette en referansegruppe som skal ha representanter fra alle fakultetene som bidrar inn i arbeidet.

I samarbeid med UV fakultetet planlegger MN nå en større satsning bygget på de politiske signalene og bevilgningene som ligger i den nye modellen. Fakultetet ser for seg at den desentraliserte ordningen vil skape mange nye muligheter for våre fagmiljøer og ønsker en diskusjon med styret inn mot policyen som skal utvikles. Fakultetet ønsker i denne sammenheng innspill på omfanget av MN fakultetets EVU virksomhet og hvilke prinsipper som skal ligge bak.